

V središču, četrtletnik in soloto
 (ihaja in volja v Mari-
 buru brez pošiljanja na
 dan za vse leto 8 gl. — k.
 za pol leta . . . 4 . . . — k.
 za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
 Za vse leto 10 gl. — k.
 za pol leta . . . 5 . . . — k.
 za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .

Vredniti in opravištrno
 je na stolnem trgu (Dum-
 plat) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznanila:
 Za navadno dvestopno
 vrsto se plačuje
 6 kr., če se tiska 1krat,
 5 kr., če se tiska 2krat,
 4 kr., če se tiska 3krat.
 Veče pomenke se plaču-
 jejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačat-
 kolek (štempelj) za 30 k.

Rokopisi se ne vračajo,
 dopisi naj se blagovoljno
 frankujejo.

Tuja kritika o natrajnih naših zadevah.

Mali Kaiserfeld je bil v 202, t. j. zadnji seji dveletnega državnega zbora na svojih svincenih podplatih za nekoliko palcev zrastel, se na svojem predsedniškem prestolu dvignil in s znanim neprijetno hripavim glasom zapel veliko pesem o zaslugah odhajajočih državnih poslancev, za zdaj še ostalih gg. ministrov in o zaslugah svojelastnih. Dunajski listi so trdili, da je njegov „sermon“ daleko prekosil celo prestolni govor cesarski. Koliko je na tem resničnega, nočemo preiskavati, nam se je le zdelo, da ni bil Kaiserfeldov govor, glede drž. zbora, ako odštejemo samohvalo, drugzega kakor to kar je „zadržaj“ ali „index“ pri kaki knjigi. Obéudovali smo v njem le en stavek in sicer zato, ker se nam nenaravno zdi, da v tako sivi glavi kakor Kaiserfeldovi tiči še toliko domišljije, ka more in si upa izreči: „konečno sodbo o zgodovinskem pomenu te sesije bo smel izrekati še le prihodnji, mirnejši čas, ko bo bojem sedanjega časa odtegnen zarod mogel še le pregledati vse prikazni naših dni v njihovi celoti.“ To se nam je zdelo vendar nekoliko od več, da bi sedanji zarod niti ne bil sposoben ceniti Kaiserfeldovo in njegovih tovarišev državniško delovanje. Še smo premišljevali, ali smo res mi tako neumni, ali je Kaiserfeld tako predren, ko nam pride v roke okrožnica **turškega** ministra zunanjih zadev, in nas reši iz naše zadrege ter nam pokaže, kaj je o tacih diplomatskih širokoustnostih misliti. Gledé krščanov pod turškim jarmom zdihujočih piše Aali Paša: „To prebivalstvo si ničesar željeje ne vošči kakor ostati mirnemu in razvijati si svoje blagostanje. Ono se bolj in bolj prepričuje, da je enakopravnost raznih narodov, ki bivajo v Turčiji, temeljna državna pravica, ki se vsak dan dejansko jasno izpričuje. Naš visoki glavlar je to načelo več ko enkrat proglasil in osebno ter neprestano skrbi, da se to načelo bolj in bolj vresničuje. Ni mi treba tega kar sem izrekel dokazovati; dejanja jasno dovolj govore.“ No, če si upa turški minister kaj takega pisati pri znanih turških razmerah, ki res same jasno dovolj govore, zakaj bi zamerjali, ako našega državnega zbora predsednik svojo domišljijo spodbode z besednimi ostrogi. Turški paša menda tudi ni veroval, da bi kdo prisezal na njegove besede.

Sploh se že dolgo ni tako lahko in brez nevarnosti kritikovalo o notranji politiki cislajtanskih kolovodij. Razen turške paše nam je tudi Ogerska olajšala naše časninarsko delo. Narodna stranka in pa skrajna levica ogerskega zbora ste v svojih dotičnih adresah vzeli Cislajtanijo v pretes in jej brale prav krepke levite, ki so zlasti zato zanimljive, ker spadajo v isti čas z dunajsko svojehvalo. Te dve stranki ravno nasprotno sodite o naših razmerah, kakor na Dunaji, kjer seveda skoraj morajo hvaliti svojo malho. Srbski zastopnik dr. Mi letič v svoji adresi izreka, da opozi-

cija proti sedanjemu razmerju bolj in bolj narašča, in da se povsodi kaže obupanje, tako da bo treba spremeniti državpravne podloge avstrijske, ki so po njegovem mnenju popolnoma že podkopane. Njemu, kakor tudi nam državpravno vprašanje še ni rešeno in ustanovnost se bo morala še le vpejljati. O českih zadevah beremo v njegovi osnovi: „Vašega Veličastva slavni prednik je leta 1848 priznal državno pravo česke krone; Vaše Veličastvo je v diplomi 30. oktobra 1860 slovesno zagotovilo deželam njih zgodovinsko pravo: a februarski patent in tako imenovana decemberska ustava l. 1867 je državna prava in samostojnost česke krone popolnoma uničila. Ravno tako Galicija zastonj nazaj tirja svoje avtonomne državne pravice. Kranjci, Korošci, štirski in isterski Slovani brez vspeha tirjajo svoje samostalne narodne pravice. Ne more se ustavno imenovati razmerje, kjer je nezadovoljnih na milijone Slovanov, ki so večina prebivalstva, kjer se česki narod odstranjuje iz deželnega in državnega zbora; kjer hoté Poljaki izstopiti iz državnega zbora in bodo tudi Slovenci storili isto tako —.“ „Resnična ustavnost, spoštovanje državnih pravic krone in dežele česke, sploh da se zadosti slovanskim potrebam po samostalnosti in narodnosti, enakopravnost vseh narodov in narodnosti na obeh straneh Litave, nevikanje v tuje zadeve: to so poročstva državi, prestolu, ustavni svobodi in dušnemu ter materijalnemu napredku narodov in provincij cele monarhije.“

Enako sodi v svoji adresi skrajna levica, ki pravi, da je sedanja sistema vnapokojila večino državljanov, namesto da bi jih pomirila in jim zadostila. Na dalje beremo v osnovi:

„Kar se tiče notrajnega vladanja, smo se mogli pri bratovski ljubezni, ki nas veže z vsemi pod gospodarstvom Vašega Veličanstva stoječimi narodi pa tudi vsled prepričanja, da je prihodnja varnost avstrijskih dežel in avstr. prestola odvisna od zadovoljnosti in sloge vseh narodov Vašega Veličastva, le veseliti, da se je konečno odstranilo posadno stanje, ki je trajalo 8 mesecev v deželi boljše osode vredni, in da se je v njej zopet upeljalo ustavno življenje. Pri tej priliki si ne moremo kaj, ka ne bi izrekoma obžalovali, da se je na Českem, na ktero nas vežejo zgodovinski spominki, toliko časa bilo ustavilo ustavno življenje, namesto da bi se bilo razvijalo. Naj nam Vaše Veličastvo dovoli, da pri teh okoliščinah izrekamo svoje prepričanje, ka ni posadno stanje, ampak je le spolnjevanje postavnih in pravičnih narodnih želj ono sredstvo, s katerim se varujejo narodna čutila, da ne zahajajo na kriva pota.“

Tako sodijo na Ogerskem o avstrijskih potrebah. Da se tú razvita načela niti v najmanjšem obziru niso vresničila, to je jasno kakor beli dan. Od tistega dne, ko so Ogrji to izrekli, ne morejo biti prijatelji politike, ki popolnoma ravná proti njihovemu prepričanju o državnih potrebah in jej

Lístek.

Poslednji bosanski kralj.

(Zgodovinsko-romantičen obraz; česki pisal Prokop Chochołoušek, poslovenil Podgoričan.)

VII.

(Dalje.)

„Zopet čujem vojvodo Radića,“ — razjasni se Vojakciji obličje, „zopet mi je začela svetiti nada,“ — in meni nič — tebi nič: stopa z Radićem po stopnicah navzgor, ali ker se je vojvoda tako nenadoma prikazal, to je posebno zavzetje vzbudilo v srcih dvoranstvu.

Ni mu na mari ni šepet, niti čudoviti krič, temuč Radić najpopreje zavije h kralju; čem bliže mu je, tem gostejše se mu grbančí čelo, tem globoče se pogreza v svojo zamišljenost. Nekolikrat je celo postal, predno je v kraljevskih vhodnicah izginil dvorski izvedavosti.

Vojakcija ga je precej zapustila, ko hitro je na poslednjo stopnico bila prišla z njim.

„Ali ste videli Radića?“ — omenja dvorništvo, ki se ali po mostovži spreha, ali pa tu ali tu skupoma posvetuje in uganjeva, kaj in kako, „vojvodi vse to ni nič kaj po všeči.“

„Saj Vojakciji tudi ne,“ — omenjajo nekteri drug drugemu, „ali verujte, ta ženska je srčna tako, da bi s svojim razumom lahko obogatila marsikoga.“

„Ker je Radića zvabila zopet na kraljevski dvor, s tem je dokazala več nego bi kdo bil veroval.“

„Resnica, saj je tako grozovito zabavljal kralju — oh! Sam Bog vedi, zakaj sta se razprla.“

„Vedigabog res, zakaj, če prav to in to blebečejo,“ — omeni nekdo.

„Ali znaš, kaj?“ — obrno se vsi k njemu in povprašujo ga, kaj vé. —

„Kaka strašna bura je to!“ — jekne, ali samo zato, da bi se ognil vsakojakemu odgovoru; znanomova se z znamenjem sv. križa, ko se grozovito zabliksa, in ko po blisku grom zarohni tako, da se celo kraljevska palača stresne.

„Ali turški poslanec pred tako nevihto bezlja domu, gospóda!“ — omeni zopet nekdo, „naj le, saj huda ura mu na pete bije že.“

„Slabo znamenje!“ — pomenljivo nekdo drag stresne z glavo.

„Ali kako mogočno se je ta Turek vel vpričo kralja!“

„Drzovita opazka,“ — oporeče zopet nekdo, „saj poslednji pot.“

„Hm!“ — razšermijo se nekteri in zamislijo — ter dva po dva, ali posamezno razzgube se po dolgem mostovži.

V tem sta Radić in kralj zamaknena v skrivnost, važen razgovor. —

Kralj se zdaj pa zdaj bojezljivo ozre v vojvodo, vojvodi pa pod naranim čelom temno plamiče oko, a vendar pazno posluša kralja.

„To si tedaj, —“ — jame vojvoda govoriti, ko je bil povedal, kar je imel, „odpodil si torej turškega poslanca — tako hudo razzalil sultanu brado, sultanu, kteri ti ne prizanes, dokler bojni potres ne zdrma ali njegove sultanije ali pa tvoje kraljevine. Ali njegova Turčija? cvetoče se jej razvija moč in slava, tvoja kraljevina pa —?“

„Pa si vendar tudi poprej menil, da utegnemo zmóci,“ — skoči mu kralj v besedo.

„Tomažević, znaj,“ — nasmehne se vojvoda, ali mrzaz ude prešine kralju po tem nasmehu, „hudodejstvo — njegova osoda kali človeku razum, in vse prizadeve, da bi umoril spomin na-nj, vse človeka pehajo le v pogin. — Resnica, veroval sem, pa tudi zdaj verujem še in menim, da zmore Bosna; ali ni ti, ni jaz nobeden naju ne sme s svojimi krvavimi rokami vladati bodočega boja. Bosna utegne oklestiti sovraznika, ali nje prapor, sv. križa prapor bi morale čiste roke nesti na vojsko, tebi v roki pa strhli, zlomi se tako, kakor trstika — precej, ko se ga prvič dotekneš; krona bi čista, ne okropljena s krvjo, morala lesketati na glavi, na tvoji pa se v kroni svetijo krvavi rubini.“

„Nikar, nikar!“ — proseče vsklikne Tomažević in zakrije si obraz z obema rokama.

„Ali ne moreš strpeti na minolost meglene spomina?“ — povpraša neumljeni vojvoda in zaničljivo se nasmehne. „Saj sem tukaj tudi jaz — tvojeja hudodejstva deležnik; ali jaz sem bil samoten s tem vjedavim črvom v taci, s to vestjo zgubljené blagosti — časne, morebiti celo tudi večne, s to vestjo sem bil sam v ozkih prsih ves ta čas, ko ste si vi sezali v roke in

morajo vsakako nasproti ravnati — stati v izrečeni opoziciji. Če tudi opozicija, kar je v Avstriji, ni edina v vseh svojih namenih, gotovo pa je po tem, da odpravi sedaj vladajočo sistemo, saj dunajski mogočnejši menda poznajo nemški prigovor, ki veli, da je mnogo psov zajca smrt.

Slovenski tabor na ljubljanskem polju pri Vižmarjih.

(Dalje.)

Tuji in ljubljanski taborci so se zbirali po čitalničnih prostorih, pred čitalnico in vsa zvezda jih je bila polna. Društvo „Sokol“ je prišel s zastavo in mestno godbo iz svoje telovadnice, pri čitalnici se mu pridruži pevski zbor čitalnični in deputacije raznih čitalnic iz vsega Slovenskega, večidel vse s svojimi zastavami. Mnogo ljudstva, ki se je bilo iz dežele v Ljubljano našlo, odrinilo je že prej iz mesta po gorenski cesti. Vóz, na kterega vsacega je moglo sedeti 20—30 ljudi, je bilo naročeno 200. Pa bilo jih je premalo. Morali so iti vsi po dvakrat nazaj, da so odpeljali zopet druge čakajoče. Od Vižmarjev do Ljubljane je bila vedno nepretrgana guječa voz, kateri so eni z zastavami in zeljenjem okinčani polni vozili se gori, drugi prazni nazaj. Tako je trpelo skoro dve uri, predno sta „Sokol“ in z njim hodeča množica mogla na taborišče dospeti. Razen naročenih voz so neprenehoma dopeljevala privatna kola mnogo prišlicev. Šteti je tudi nepretrgana vrsta pešcev in tistih dohajalcev, ki so prišli črez Savo in od gorenske plati. Že samo iz tega se da nekoliko preračunati število taborcev tudi za tiste nemškutarje, ki si na taborišče niso upali, da bi bili zbrano ogromno množico videli, temuč so na svojo roko število pomanjšali in več nego razpolovili, kakor sta jim zavist in srd velevala, ter to laž nesli v „Tagblatt“ in dunajske liste. Sokole in z njim prišle taborce je pozdravila deputacija mladih tacenskih kmečkih deklet. Kake pol ure pozneje kakor je bilo napovedano, bila je neizmerna množica na prostornem travniku zbrana. Jelo je po malem deževati in marsikdo se je bal, da bode to neugodno vreme tabor nemogoč storilo.

Ko se je dež nekoliko polegel stopi g. dr. Costa pred ljudstvo, ga pozdravlja v imenu društva „Slovenije, se zahvaljuje, da se jih je slabemu vremenu kljubu toliko zbralo, da bi taborovali kakor naši prededje in izrekli, ka hočemo to ostati, kar smo — Slovenci. (Živio!) Upamo da bo presv. cesar temu, kar tu izrečemo, pritegnil in tako pravičen tudi slovenskemu narodu. Ko govornik zakliče: „Bog živi našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I.“ odzival mu je ta klic iz 30.000 navduženih prs nazaj. — Dr. Costa nasvetuje kot predsednika g. dr. Jan Bleiweisa, ki od ljudstva enoglasno potrjen in živo pozdravljan med drugimi tako-le govori: Radosten in ganjen sprejemam častno nalogo in stopim na čelo današnjemu taboru. V 25 letih sem že marsikterikrat predsedoval narodnemu društvu, a nikdar nikoli s tolikim ponosom ne kakor denes. Dobro došli vsi! pozdravljam Vas prisrčno! (Živio Bleiweis!) Pod prostim nebom, na podnožji sivega Triglava se bomo pogovarjali o peterih stvareh važnih in imenitnih. Sveta reč, za katero se poganjamo, porok mi je, da bodete ostali med vsem taborovanjem v najlepšem redu (hočemo!) Vsaka stvar ima svoje protivnike, imamo jih tudi mi, a denes jih pustimo popolnoma na stran, in le izrekajmo, kar je naše in to tirjajmo; o nasprotnikih pasi mislimo: odpusti jim, gospod, saj ne vedó; kaj delajo. (Res je, živio!) Ker bom o prvi točki denšnjega posvetovanja, o zedinjeni Sloveniji jaz sam govoril, naj prevzame za ta čas predsedništvo g. dr. Costa. (živio Costa!)

posvetovali se, ali bi bosniško osodo žrtvovali ali ne, čestilakomnosti in ničemurni fantaziji.“

„O tej lakomnosti se mi še sanjalo ni o bojni določitvi,“ — oponeše kralj, ki je bil o poslednjih vojvodinih besedah odkril zopet obraz.

„Morebiti, da ne,“ — hladno omeni vojvoda, „tvoj zločin je kriv vsega; da bi ga izbrisal narodu iz spomina, hlepel si po lastni slavi, hotel si svoj narod proslaviti — ter zmoči močnejšega Turka, kterega ni otepel še noben predtebojec, ni sebe, niti svojega naroda oslavil s takovo zmago; ali prav ta hlepnost, ta oholnost: gnala te je naprej njena presilovita moč, ki je razvnela jo hudodejna vest in premišljenost omračila o najvažnejši priliki; ne da bi bil turškemu poslancu postregel z nekoliko mošnjami, ki je zahteval jih, zato da bil umiril, da bi torej čem poprej, tem mirnejši in dalje bil od tvojega prestola, zato da ne bi videl bojnih priprav, pa si ga še mudil tako dolgo časa, da je tem bolje izvedel, kaj kujemo, in da torej tem vernejše sporoči puhlost vseh dozdanjih priprav na boj. — Da bi privaroval nekoliko mošenj noveev, zastavil si, lakota, vse svoje imenje, prav zavladljal si ga, in skoro v tisto nesrečo si pehnil tudi svoj narod.“

„O, zakaj nisem slušal svoje matere!“ — udari se kralj po čelu, „kaj pa zdaj? — kaj začneva?“

„Umreti morava, junaški umreti!“ — vojvoda odločno odgovori.

„Če morava umreti,“ — jekne kralj, „morava s to smrtjo zmago priboriti narodu; saj če mi nismo še oroženi na boj, tudi Turek ne sme vzdvižati.“

„Tako je to,“ — oponeše Radić, „menda ti že pamet vre, ali ne poznaš Turka? Bisurman ti ne veruje, a komur Mohamedan ni prijatelj, na tega že steza orožje. Ali meniš, da Saraf-beg ni vjel prilike, ni v Drinopolj poslal glasu o tvoji zahtevi? Poprej, nego se nadejaš, razlegal se boče po bosniških gorah krič: „Allah!“ — tako bodo vreščale turške jate!“

Kako vrlo vojvoda Radić pozna vruga krščanstvu! Nekoliko časa že leskeče polumesec tu nad sultanovim, tu nad vezirjevim šatorom, sredi bojnih jat, ki taboré blizu bosniške meje; plapolajo pa konjski repi tudi nad posameznimi šatori; a slehrni dan prihajajo še bojni bunčuki, prihaja turška vojska, da je kazno, kakor bi padašah vsej svoji razsežni sultaniji bil ukazal prihrti na boj z Bosno. V Bobovci pa se jim sanja o varnosti, da jim jo turška lenost prede na kruto vojsko.

(Dalje prih.)

Govornik ni bil še dobro končal, ko se vljuje taka ploha, da ni bilo mogoče, dalje govoriti; kjer je stala poprej še glava tikoma glave, vzdigne se dežobran poleg dežobrana, tako da je bilo iz odra res videti, kakor da bi v pravem taboru bil zbran slovenski narod pod šatori, ali pa da bi se bil kakor stari Rimljani postavil v bojni red znan pod imenom „testudo“, ko so rimski vojaki s štíti nad glavami branili se nasprotnemu orožju. Želeli bi bili ta trenotek vse ljubljanske nemškutarje videti na odru, ka bi se bili prepričali, da ploha, na katero so se s tolikim upanjem oklepali, ni odgnala ni enega taborca, ampak da je bilo tú pa tam slišati prav zanimljivih izrekov, ki so vsi kazali, da jih nobena stvar ne more preplašiti in odgnati iz boja za svojo sveto stvar.

Jako zanimljivo in pomenljivo ob enem je bilo, ko se po kratkem prenehanju tudi še med dežjem oglasi g. dr. Costa, da bi prebral od drugod došle pozdrave in telegrame: kakor na povelje zginejo dežobrabi, pozor je ves spremenjen, zopet stoji glava poleg glave. Pozdravili pa so vižmarske taborce: čitalnica Bakarska, g. dr. Dolenc na Dunaji, osnovalji tabora na Kalcu, slov. beseda v Gradcu, drž. poslanec dr. Toman, čitalnica Metliška, Koroški Slovenci v Velikovcu, pevsko društvo „Hlahol“ v Pragi, česka naroda voditelj Rieger in Palacky, čitalnica v Trstu, čitalnica v Ptuj, v Barki, v Karlovcu, v Podragi, v Ormožu, južni Sokol v Trstu in še mnogo drugih, kterih dr. Costa ni mogel dalje brati, ker mu je z nova ploha odtegnila besedo. Vsak pozdrav se je posamezno živahno pozdravljal s „živio“ klici, ko pa se je zaslislalo ime „Rieger-Palacky“ zaorijo tako navdušeni „živio-klici, kakor jih še nismo slišali in potihnejo še le po trikratnem ponavljanju. Slovenska viša politika bo morala te ljudske glasove jemati v resen poštev, ako bo hotela na dalje trditi: ljudstvo stoji za nami!

Zdaj jame zagovarjati g. dr. Bleiweis prvo resolucijo, naj se Slovenci združijo v narodno celoto s skupnim deželnim zborom v Ljubljani (hočemo imeti zbor v Ljubljani). Poldrugi milijon nas je razcepljenih v 8 dežel (skupaj moramo!) tako da komaj brat pozna brata, dasiravno smo sinovi ene matere. To ni vsegdar tako bilo. Nekdaj smo bili združeni in že naš Vodnik je pel: Od nekdanj stanuje že tukaj moj rod, če ve kdo za družga, naj reče od kod! Kar je nekdanj bilo, mora se zopet vrniti na blagor slovenskemu narodu in Avstriji sami. Slovenski narod ne more do svojih pravic, dokler je tako razkosan. Kader bomo vsi pod eno streho (hočemo biti, moramo biti!), bomo kaj veljali in imeli ter vživali tudi svoje pravice. Kader bomo združeni, konec bo tudi sedanjim preprirom, potem bomo svoji pri svojih. Kakor gospodar, ki ima združeno, arondirano posestvo mnogo laže gospodariti, kakor oni ki ima tu eno njivo tam eno, tako bomo tudi mi bolje in ceneje gospodarili v slovensko deželo, ako jo zopet zedinimo. Namesto mnoge više gosposke bomo imeli samo eno in tako se nam znižajo davki. Grabeži italijanski, nemški in magjarski bodo odnehali od svojega početja, ker nas bodo videli močne. Dajte nam torej Slovenijo (živio Slovenija!) na postavni poti! Jaz sam sem že leta 1848 potrkal na srce ranjkega nadvojvoda Janeza in mu razlagal potrebo zedinjene Slovenije. „Prav imate“ je rekel nadvojvoda — „a kaj pa porekó k temu Štajerci, Korošci?“ Denes odgovarjamo tú združeni nadvojvodu Janezu in kličemo vsi brez razločka: Dajte nam Slovenijo! (Živio Slovenija, živio dr. Bleiweis!)

Dr. Vošnjak pozdravlja taborce v imenu štirskih Slovencev (živio, živio!), dokazuje posebno iz štirskega stališča potrebo zedinjenja in pravi, ako se je že cesarica Marija Terezija imenovala „gospa Slovenskega“, tudi mi ne smemo nehati, dokler se naš cesar ne bo imenoval „gospod Slovenije“. (Živio, ne udajmo se!)

Dr. Tonkli (živio!) govori v imenu goriških Slovencev, kteri so poslali v Vižmarji zbranim Slovincem svoj bratovski pozdrav. Govornik obširnije razlaga, zakaj smemo tirjati zedinjenja in pravi, ko bi bili mi že leta 1866 zedinjeni, ne bi bili zbudili italijanskih Slovencev. Da se nikdar kaj enacega ne zgodi, treba je prej ko prej zediniti se. Med dr. Tonklijevim govorom prvič zopet posije solnce, čegar žarke govornik pozdravlja kot znamenje boljše prihodnosti. — Dr. Costa še omenja Primorcev, ki tudi živo tirjajo zedinjenja. Pri glasovanju je I. resolucija soglasno obveljala, živio-klici niso hoteli končati; nasproti resoluciji ni nihče roke vzdignil. — (Konec prih.)

Dopisi.

Iz Ljubljane 19. maja [Izv. dop.] A. T. Minilo je ravno leto

in dan, kar je bila razupita in maščevana bitva na Ježici, ktera je dajala kmalu potem rojenemu „Tagblattu“ toliko gradiva, toliko dušne hrane, da je bil preskrbljen za dokaj časa. Kaj nam je pa prineslo za obletnico tega osodepolnega dneva letošnje leto? Dobili smo tabor, tako mnogobrojno obiskovani tabor, da tacega Slovenska še ni imela in želeti je le, da bi ga še dosti dostikrat videla. Akoravno je zato sestavljeni odbor imel dosti posla in istega tudi prav izvrstno dovržel, ni vendar noben odbornik trpel toliko, kakor c. kr. predstojnik ljubljanske okolice akoravno ni sedel v odboru. Može, ki so bili podpisali poziv, pokoril je s svojo navadno dolgo pridigo, druge bolj priproste je pa skušal odtegniti taboru stem, da ga jim je popisoval kot strašnega parklja, ki ne bo prinesel družepa, nego povikšanje davkov. Godba, zastave, slavoloki, ki so pri tacih svečanostih ravno tako navadni, kakor privoljenje gosposke, zdele so se njemu vse zoperpostavne reči. Celo vrček pive ni privoščil Slovencu, dovolil je točiti pozneje le zato, ker braniti ni mogel. In vendar ves njegov trud, vsa opominanja bila so brez vspeha, dosegel je ravno nasprotno, kar je želel. Ko so n. pr. zvedeli kmetje na Igu, kako hud trn v peti je c. prestojniku tabor, napravili so si hitro svojo zastavo, in prišlo je od tistega kraja dosti več taborcev kakor bi jih bilo prišlo sicer. Tukaj se je torej pokazalo, ali imajo narodni možje več upljiva pri ljudstva ali nekdanji tolikanj mogočni „vorsteherji.“ Po vsem takem mi gotovo ne boste radi verjeli, da je g. predstojnik ravno tako

pridno povzdigoval roko pri resolucijah, kakor vsak drug, in vendar sem ga videl z lastnimi očmi.

Gosp. Svetec je prišel denes iz Dunaja, prišel je po noči. Zakaj nek ne 48 ur poprej k taboru? No pa saj nismo videli nobenega drž. poslanca. To si moramo zapomniti, karakteristično je dovolj! Kakor povsod, požrl je „Tagblatt“ tudi na Vižmarjih 2 tretjini taborcev. Ta list je postal zaradi svojih laži v Ljubljani tako popularen, da kader se narodi kaka posebna grda laž, vsak le poprašuje, če ni bila morda brati v „Tagblattu.“ —

Ljublj. župan g. dr. Suppan se je v 13. seji konšt. društva odpovedal prvosedištvu in to samo zato, ker bi rad slepil Slovence, češ da ne bodo mogli reči, da je enostransk. In vendar je povedal udom tega društva, da jim hoče ostati še vedno zvesti „skrivni svetovalec.“ Suppan, „wir kennen ihn!“ Na njegovo mesto postavili so potem g. Fritsch-a, Dežman ostane torej še vedno le „vice.“

Iz Trsta 21. maja. [Izv. dop.] Da je Möring tukajšnje Slovence pregovoril, naj taborovanje pusté, kakor je „Wand.“ pisal, ni istina. Osnovni odbor za katerim trdo stoji cela okolica — razen nekterih servilistov, ki so lahonstvu vdani le zaradi tega, da si izprosijo od njih kako milost — še o tem besedice ne zna; če bi torej bila istina, kar „Wand.“ piše, moral bi vendar tudi kateri tabora osnovelec o tem kaj vedeti. Znao bi pa biti, da si je o tej stvari kaj prizadeval general Möring. V saboto 15. t. m. je dal general Möring v čast novemu županu sijano večerjo, k njej je povabil tudi Nabrgoja. Ko pridejo na vrsto napitnice, je Möring nazdravil poslancu okolice v nemškem jeziku, Nabrgoj se zahvaljuje po laški in v svoji zahvalnici omenja, da se odpove tirjatvam, ki okeličanom pristujejo po §. 19! Kaj pravite k temu? V kratkem bode pokazala tržaška okolica, da se nikakor ne slaga s tem p-gubonosnim počenjanjem. Tacega delovanja okolica nikoli ne bo podpirala. Pa prišli bodo dnevi odplače; ako nam solnce denes zaide, smo si v svesti, da nam jutre z zlatimi svojimi žarki zopet prisije, ne bomo torej živeli v večni temi, prisijalo bode tudi narodu našemu milejše solnce. V resni borbi bomo zlomili verige službovanja, sužanstva, v ktere smo oklenjeni že toliko stoletij, in možje, ki nas v sedajni, po zboljšani hrepeneči dobi zadržujejo, nakopajo si na glavo pravično nevoljo narodovo! — Möringov govor pri prisegi novega mestnega župana 13. t. m. je Slovincem nov dokaz, kam meri tukajšnji vladni namestnik. O žalostnem stanju uboge okolice ne črhne niti besedice, ziblje se pa v navadnih frazah, ter sanja o svobodi in napredku. Taki govori slepo napuhneno italijansko množico v njenem zaničljivem postopanju le navdušujejo in ne bodo nikoli zacelili skelečih ran, s katerimi je lahonstvo okoličane preobsulo. Ako pa že možje, ki imajo od vlade nalogo, skrbeti za blagor onih narodov, ktere jim vlada je izročila, tega ne storé, morajo si pomagati prezirani narodi sami. To bode storila tudi tržaška okolica. Taborovanje je v naši državi dovoljeno, in tabor v okolici biti mora, kakor sem že omenil v zadnjem dopisu; kar je pri enem mogoče, se ne zgodi pri drugih veljaskih okolice, njih Möring pregovoril ne bo, čeravno svojo zvitost še stokrat potencira. — Naj še omenim da okoličani po žveplu, ki ga je milodarilo mestno svetovalstvo za žveplanje trt, nič prav ne segajo. Povedal mi je nek posestnik iz Vrdelja, da ga je vprašal magistratni tajnik, zakaj ondodni kmetovalci ne pridejo po žveplo, ta pa mu je odgovoril, da si posestniki rajši kupujejo žveplo sami, nego bi prišli še enkrat v nevarnost, po taki malenkosti zgubiti svojo volitno pravico. Ta odgovor ima temveč veljave, ker je mestni magistrat, že pred iz lastnega nagiba oklical, da posestniki, ki dobivajo žveplo zastoj, s tem svoje volitne pravice nikakor ne zgube. V občé so gospodje pri magistratu zadnje dni z okoličani čudno prijazni, radi bi si njih pridobili z hinavstvom in prilizovanjem, ker to ni bilo mogoče s tiranstvom. Okoličani pa dobro vedó, od kod prihja ta strupni veter — bližajo se nove volitve in dečki bi radi imeli v zastopništvu ljudi, kteri bi njim pomagali, spraviti okolico v grob! — Vederemo!?

Iz Gradca, 20. maja. [Izv. dop.] Državni poslanci nemško-štirski se radostni po mestu sprehajajo ter si ogledujejo obraze svojih volilcev hoté spoznati iz njih mišljenje o njihovem delovanju. Lahko spoznajo, da niso več v očeh nemških politikarjev uzor domišljene nemške liberalnosti in značajnosti. Blagotinšek, pred 2 letoma moljeni voditelj avtonomističke stranke je zdaj le še „poslonoša ministerski.“ Poprej je komaj pozdrave odvrčal, zdaj se sprehaja zamišljen in osamel pred cirkuzom ter se čudi, kako da poznajo ljudje tako malo dvorljivosti, da predsednika državnega zbora bolj ne rešpektirajo. Nam pa naj služi ta faktum v zadostovanje; naj si zapomnijo Nemci značaj renegatov. Kdor se vzviženemu načelu narodnostnemu tako lahko izneveri, od tega smemo tudi pričakovati še druge metamorfoze; kdor se svojemu narodu odpové iz dobičkaželjnosti, temu je naročilo volilcev le sredstvo častilakomnosti in samopridnosti. Lepo je morda sedeti na predsedniškem stolu in veličastno, pa lepše je še za pravo svobodo, napredek, blagostanje in večne pravice svojih zastopljencev se pogajati. Če to nastojanje tudi ne donaša gmotnega dobička, vendar mu ljudstvo odpira hvaležno svoje srce in prepričanje dobrega djanja mu je hladeče tolažilo. Edini zaupnik tukajšnih Nemcev je dr. Rechbauer. Če tudi še zanikuje naše zahteve in včasih srdito po naših poslancih mahne, moramo vendarle priznati, da je pokazal svoj značaj neprestrašljivo in neomahljivo. V ozki zvezi s tukajšnjim demokratičnim društvom, ktero novači svoje članove iz vseh stanov in vodi mišljenje našega mesta, poganjal se je zoper vojaški absolutizem, zoper izjemni stan v Pragi, zoper dovoljenje centralističnega vojaškega poveljstva za deželne brambove in če je res, kar je cesarju o gališki resoluciji povedal, ni še čuditi spoštovanju graškega prebivalstva do njega. V mestu ima on postavljen spominek v naimenovanji ene nove ulice po njem, saj se je pa tudi potrudil, da je pridobil mestu prostor na glasilju, kteri je bil last dežele in ktereга bi si mesto bilo moralo kupiti od nje; mi moramo tedaj tudi Gradcu zemljo darovati, vrh da mu toliko denarja za njegovo kratkočasenje plačujemo.

Demokratično društvo bojda namerja pri prihodaji volitvi v deželni zbor postaviti svoje ponudnike po vseh volilnih okrajih. Lahko se torej zgodi, da dobi naš deželni zbor zelo drugo lice. Gledati nam je, da še teh sedem stolov za se prihranimo. Če bo pre deželni zbor navidezno bolj liberalen kakor zdajšen, ne smemo opustiti ne trohice naših tirjatev, ampak vedno trdneje se moramo oklepati Hermanovih besedi, ktere je lansko leto pri neki zabavi rekel: „Kader greste spat, naj bode vaša molitev: Slovenci zedinimo se. Če sanjate sanjajte vedno le: Slovenci zedinimo ve. In kader se zbudite zdihnite, vsakokrat: Slovenci zedinimo se!“

Iz Dunaja 20. maja. H. G. [Izv. dop.] Ko sem vam zadnjič pisaje misel izgovoril: da bode ministerstvo po cesarjevih ustih hvalilo in naštevalo pridobitve in dela ravno odpuščenega državnega zbora, nisem mislil, da bode to hvaljenje in naštevanje tako suho in brez vsega navdušenja kakor zdaj vidimo, ko beremo prestoljni govor. Za istino, ravno ta prestoljni govor, ki se skrbno varuje določno in odvažno zdanjo ustavo kot fait accompli postavljati, ki še narobe o popravljenji te ustave govori, ki pričakuje, da se bodo narodi v Avstriji pobogali; ta prestolni govor nam je priča, da smo na prelazu v nov čas. Le temno je še, ne ločimo kako visok je ta prelaz. Nemške liste ni ta govor s svojim naštevanjem narejenih postav nič posebno navdušil in to je znamenje, in morda važno. Znamenje je tudi to, da se vse one besede v prestolnem govoru, ki o spravi in poboganju med narodi govore in ki govore o zmožnosti poprave dec. ustave, pripisujejo inicijativi visoke krone. Ako so torej ministri dobili po končanem državnem zboru vsak svoj red, kdo vé, če ne bo red tiste veljave imel, in sicer kmalu, kakor jo je imel red ki ga je dobil Šmerling, Belkredi in vsak minister pred ali po izstopu. — Ravno tako je prvosednik Kaiserfeld naštel „dela velike važnosti.“ Djal je da morajo te reforme na rodovina tla pasti. „Ako se bodo narodi zaradi narodnosti prepirali, oveša se na njih najboljše moči kletev nerodovitnosti.“ S to frazo je slavni iznašlec „svinčenih podplatov“ omenjal opozicije in na dalje tolažil zbornico, da ni nobene nevarnosti za vladanje denašnje stranke v tem, da ima ustava pomanjkljivosti niti ne v tem da se nekteri z ustavo nočejo sprijazniti. S tem je Kaiserfeld postavil se na stališče, kakoršnega so imeli še vsi avstrijski državniki. Ker zbornici in njeni vladi še ne teče voda v grlo, ne vidijo bližajoče se povodnji. Naravna posledica tega mišljenja je bila potem, da je pohvalil ministerstvo, saj je „meso našega mesa.“ — Važna je novica, da namerava Beust v zvezi z Andrašijem plačati časopis, ki bo pisal za poravnanje s Čehi in Poljaki. Paziti je tudi na to, da se hoče tak list še le zdaj ustanoviti, ko je vladajoča nemška večina državnega zbora — na počivanji.

Politični razgled.

Do zdaj se je trdilo, da se sestane delegaciji v drugi polovici junija meseca. Brž ko ne pa se bo stvar še preložila, ker vojno ministerstvo pri vsem svojem napetem delovanju ne more dognati svojega proračuna, pa tudi ne postav o notranji vojaški organizaciji. Med temi postavami so tudi tako imenovani „kriegsartikelni“, ktere je treba po novi brambovski postavi popraviti. To delo je dokončano in se bo v kratkem cesarju v potrjenje predložilo.

Minister Giskra je razposlal c. kr. namestnikom dva razgлася. V povem tirja, naj se mu naznani, kje je treba novih volitev v deželni zbor. Menda hoče g. minister po svoje skrbeti, da bodo to volitve pravi izrazi ljudskega mnenja. V drugim želi, naj se mu naznani, kteri nasveti naj bi predložili deželnim zborom.

„Wien. Ztg.“ razglašá nedavno skleneno postavo, s ktero se določujejo načela poudčevanju v ljudskih šolah. O postavi sami bomo v kratkem kaj več spregovorili.

Govoré o prestolnem govoru trdé česki listi, da je sprava le čnda mogoča, ako se zopet ustanovi krona sv. Venceslava.

V Pragi bode vendar kljub vsemu prizadevanji Nemcev in nasprotnemu podpiranju od vladne strani večina porotcev iz Čehov sestavljena. Dždaj je zapisanih in od širjega odbora potrjenih 300. V prihodnji seji jih je določiti še 83. Vsaka stranka bo skušala kolikor moči svojih v zapisnik spraviti. Čehi od svojih ne mislijo po nobeni ceni odstopiti. Radovedni smo, kako bodo porotce sestavili v Ljubljani. Tu se bode pokazal prvi slabi nastopek onega postopanja narodne stranke, vsled ktereга se v mestni zbor ni volilo. Komisija za sestavljanje zapisnika porotcev bode nemškutarska in nasledki so jasni.

Nemški katoliški list „Zeit“ v Pragi trdi, da je v kratkem pričakovati sprave med državo in cerkvo.

Po časnihih mgoléh glasovi o shodih raznih evropskih monarhov, ki se hote to poletje pogoditi o mejasobnih razmerah.

Dalmatinski namestnik je potoval zadnje čase po Dalmaciji. Povsodi je obetal, da bo prošnje posameznih srenj, naj se vpelje hrvaško-srbski jezik v srednje šole, krepko podpiral pri ministerstvu. Bog vedi kaj na take obljube ravno ni dajati, a pri nas na Slovenskem bi bilo že veselo znamenje, ko bi se nam kaj enacega tudi le — obljubilo.

Gališki deželni maršal knež Sapieha je položil svoje maršalstvo zaradi tega, ker poljske resolucija ni sprejeta. Zastran sklepanja o resoluciji in njeni osodi se imajo snovati okrog Lvovo tabori. — Grof Goluhovski, odstavljeni in ne zopet postavljeni namestnik, se razžaljen zaradi tega, nagiblje k opoziciji. — Nekteri državni poslanci so boje že v roke knežev Sapiehe svoje poslanstvo položili.

V ogerskem državnem zboru je odgovoril minister Wenckheim na Paulini — Tothovo interpelacijo zaradi slovaške matične dvorane v sv. Martinu, s ktero so se med volitvami bili deli vojaki. Minister trdi, da je dvorana lastnina srenjska, a ne matična, vojaki so se v njo deli, ker jih ni bilo kam drugam deti. Vojakov pak je bilo v sv. Martinu treba zaradi narodnostnih agitacij. Paulini bo dokazal, da je dvorana lastnina matična.

V Berlinu si skoraj vsak dan zmislijo kakovšen nov davek, najnovejši je brambovski, kterega imajo namreč plačevati oni mladi ljudje, ki dejansko ne služijo v vojski.

Mazzini je razglasil odprto pismo na „svoje sovražnike,“ v katerem posebno pojasnjuje znano Milansko zaroto, ktere očetstvo so hoteli uradni krogi italijanski njemu pripisati. V pismu med drugim beremo: Jaz sem bil kakor tudi moji najboljši prijatelji zelo nezadovoljen s to poskušnjo, ki se ni storila o pravem času in ki je Vas (sovražnike) spravila v toliki strah; a tega ne rekam zato, da bi se pred Vami opravičeval. „Ako, kedar in kjer bom mogel kaj pripomoči, da Vas zatre, bom to storil veselo in zadovoljno, ker je to moja domoljubna dolžnost.“

Iz Francoske poroča telegram o mnogih upornostih pri pripravljanji k volitvam.

V London se je telegrafiralo, da je visok kineski uradnik okolo nšes klofnil francoskega poslanca. V Parizu trdi, da jim o tem še ni nič znano.

Turški sultan je končal vsaj prestolni govor se temi — le stavki: Vsi odkritosrčni in podučeni ljudje, ki poznajo našo preteklost in našo sedajnost, ne bodo mogli tajiti velikih naših napredkov. Ali napredki sami nas morajo spodbujati v našem prizadevanji. Torej resno priporočam vsem udom državnega svetovalstva, naj bodo že kterega naroda ali ktere vere koli, naj se čutijo kot otroke ene očetnjave in naj složno delajo po svojih načelih v blagor domovine. Do prihodnjega mojega dohoda naj se zgotové še druge reforme in naj se napreduje kolikor mogoče. Sploh pa voščim, da bi vsakdo vse žile napejal na srečo, blagostanje in slavo skupne očetnjave. — Kdo se smeji sultanu? —

Na španjskem v zbornici kortezov še vedno traja posvetovanje (ki je sem ter tje viharno) o državni obliki. Da mora prihodnji kralj biti rojen španjol, ni bilo potrjeno. Nek poslanec Silvela je razkladal, da bi naredilo veliko težav, vojsko zunaj in znotraj, ako se republika osnuje. Zarotéval je republikance naj potem, ko bode kraljevska vlada sklenena, ne izstopijo iz zbornice kortezov, da domače vojske ne unamejo. Iz tega se da soditi, da bi republikanci utegnili svoje prepričanje s skrajnimi pripomočki k zmagi privedi, namreč z orožjem.

Razne stvari.

* (Pismo deželnega predsednika Konrada pl. Eybisfelda) v zadevah trebanjske volitve se po „Laib. Ztg.“ glasi: „Izvedel sem, da pri volitvi v Trebnjem mnogi gospodje volilci hoté za me glasovati. To zaupanje mi je ravno tako veselo kakor častno; vendar se odpovedujem njihovi blagovoljnosti s prisrčno zahvalo, ter jih prosim, naj brez obzira name soglasno volijo moža, kterega za najbolj poštenega, skušenega in najboljšega prijatelja in zastopnika svojega okraja priznavajo.“ Če po tem narodnjaki sami ne bodo brez potrebe svojih glasov cepili ali pa od volitve izostali, ni nobene ovare, da bi se ne volil g. dr. Zarnik.

* (G. Nabergoi) je pri banketu, kterega je napravil ces. namestnik general Möring novemu tržaškemu mestnemu zastopu, v italijanskem jeziku napiljal sprjaznenju med mestom in okolico.

* (Črtica iz slovenskega življenja c. kr. davkarja v Laškem trgu.) Kmetič je imel, kakor se to kmetu tako pogosto pripeti, plačati pri c. kr. davkarskem uradu v Laškem trgu na slovenskem Štirskem neko davščino. Mož je storil svojo dolžnost, ker je vedel, da bi ga sicer eksekucija zapletala v nova, še večja plačila in odšel novcev, kolikor so jih od njega tirjali. Svojih pravic si je bil naš kmetič toliko svest, da je prosil g. uradnika, ki je denar od njega prejel, naj mu prejem potrdi in sicer v slovenski pobotnici. Uradnik je moral sicer vedeti, da bi bila njegova dolžnost, v tej zadevi ustreči postavno opravičeni želji slov. kmeta, a vedel je tudi, da ga naš kmet k izpolnjenju te dolžnosti ne more siliti z eksekucijo. Ker si pa vendar ni upal kmetu naravnost odbiti njegove prošnje, segel je zopet v bogate zaklade svoje iznajdljive glave, pokazal kmetu še enkrat denar, ki mu ga je bil slednji ravno kar izročil; potem pa tako-le kmeta nagovoril: „Denar, ki ste mi ga tu plačali, je kakor sami vidite — nemški denar. Kedar mi prinesete slovenski denar, hočem Vam dati slovensko pobotnico. Ali imate slovenski denar?“ Kmet se na to salomonško modrost ne vé odrezati, umolkne, odkima in odide z nemško pobotnico v žepu. Tako zgodilo v drugem letu decemberske ustave novoavstrijske.

* (Smešno pa resnično.) Kako nekteri nemškutarski vitezi „fortschritt“ pijani, ločenje cerkve od šole tolmačijo, naj sledeči izgled pokaže. Nek župnik (na novo postavljen) zapazi, da v farni šoli ura ne teče. Poprašavši izvé od učitelja, da v uri vrvice manjka, pa da je šolski patroni nimajo s čem kupiti. Župnik seže v žep in pošlje v bližnje mesto človeka po vrvice. In ravno to je bila župnikova velika pregreha. Ko namreč oni poslani mož iz mesta vrvice kupivši domu gre, zagleda ga nek kmet istega kraja, kteri je pa „cerkmošter“ in ima tedaj tudi svojo besedo. Ko ta mogočnej zve, kaj mož iz mesta nese, hajdi! mu vrvice vzame — čes, da brez njegovega dovoljenja niti ura itine sme. Še le po diplomatskih dogovorih je prišla šolska ura do svoje vrvice in — Polskava k pameti!

* (Trebanjska volitev.) Ne vemo komu se imamo zahvaliti, da se je volitev določila na dan, ko bodo v volilnem okrožji trije važni, zlasti živinski semnji, kar bi utegnulo marsikterega volilca zadržavati, da ne pojde volit. Ako se na dotičnem višem mestu tako malo gleda, da bi se brez posebne škode mogel vsakdo posluževati volilne pravice, ktere ne vrši v svojem imenu, ampak v imenu svojih prvotnih volilcev, naj tem bolj gledajo rodoljubi in volilci sami, da narodna stvar ne bo škode trpela zaradi kramarije. Da se je volitev odločila na tak dan, moramo naravnost grajati, zlasti ker tu pooblastila niso dopuščena.

* (Svečanost v Postojnski jami) je vsled neprijetnega vremena jako trpela in je zaradi tega v primeri letos mnogo manj ljudi jama obiskalo kakor druga leta. Tako piše „L. Tgbl.“ gledé obiskovanja postojnske jame. Gledé vižmarskega tabora pa imenovani listič dežja ne jemlje v nikakoršen poštev, ampak se le priskutno reži neugodnemu vremenu. Da, ko bi imeli Tagblatovci vreme tako v rokah, kakor imajo pri rokah svojo nevoščljivost, potem bi bilo 17. t. m. deževalo žveplo in prekleje in Dežmanu bi ne bilo treba 3 policistov vso noč stražiti pred njegovo hišo, da se neokrhnen ohrani njegova koža ljubljanski muzeji.

* (Začasni okrajni šolski nadzorniki na Kranjskem.) Ministerstvo uka in prosvete je za šolske nadzornike na Kranjskem imenovalo: Za mesto in okolico ljubljansko g. konsistorijalnega svetovalca in profesorja v bogoslovskem semenišči dr. Bernarda Klofutarja; za kamniški okraj g. učitelja na ljubljanskem učiteljskem pripravnišči Mat. Močnika; za okraj litijski in krški g. učitelja na ljubljanskem pripravnišči Fr. Lesjaka; za okraj logaški g. višega učitelja v Trnovem Jak. Mencingerja; za okraj postojniški g. višega učitelja senožeškega Drag. Demšarja; za okraj kočevski g. učitelja glavne šole kočevske Fr. Böhma; za okraj novomeški g. posestnika in župana šmiheljskega Fr. V. Langerja; za okraj črnomaljski g. višega učitelja ribniškega Jož. Rakteljna; za okraj kranjski g. učitelja glavne šole v škofji Loki, Lor. Sadarja; za okraj radoljski g. učitelje glavne šole kranjske Petr. Cebina.

* (Umrli) je sloveči Čeh dr. Ignacij Jan. Hanuš. Čehi in vednost izgube na tem moži veliko in sicer prvi zvestega rodoljuba, druga pak temeljitega učenjaka in preiskovalca. Bil je učenec slavnega Jungmana. L. 1836 je postal dr. in profesor filozofije v Lvovu. L. 1842 je izdal: „vednost slovanske mitologije.“ Prestavljen je bil po svoji želji v Olomuc kjer je najprvo nemšk potem česk časopis izdajal. L. 1849 je bil v Prago poklican na vseučilišče. Pod ministerstvom grofa Thuna je bil od službe odstavljen zaradi tega, ker se je v filozofičnem mišljenju nagibal k Hegelu. Od zdaj se je Hanuš pečal z literaturo, posebno s preiskavanjem stariustva. Od l. 1860. je bil knjižničar v c. k. praški vseučilišni biblioteki.

Vredništvo „Slovenskega Naroda“ je od denašnjega dne počenši na stolnem trgu h. št. 179 v I. nadstropji, skrajna vrata na levi, kamor naj se pošiljanja izvolijo napisavati.

Dunajska borza od 21. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih 61 fl. 15 kr.	Kreditne akcije 280 fl. 50 kr.
5% metalike z obresti v maju in nov. —fl.—	London 124 fl. 10 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 69 fl. 10 kr.	Srebro 121 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 99 fl. 50 kr.	Cekini 5 fl. 84 kr.
Akcije narod. banke 741 fl. — kr.	

Oznanilo!

JANEZ LACHER

je preselil svojo bogato zalogo pohištva, lesenega, pletenega, lišnega in kuhinjskega orodja in pa posteljnega blaga

v Graško predmestje v novo Šmidererovo hišo.

Ob enem p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da pohištvo po želji tudi izposojujem. Kupljeno blago za svoje stroške zavijam in kamorkoli na dom pošiljam. Cela pohištva, za najmanjšo sobico kakor za velike salone in cele hiše se lahko takoj v moji zalogi izboré in odpošljejo.

Priporočam svoje po najnovejših šegah ukusno izdelano blago p. n. občinstvu in obetam najboljšo postrežbo in kolikor mogoče nizko ceno, ktera se mi — ako bi to kdo želel — tudi v polletnih obrokih izplača.

V Mariboru maja meseca 1869.

Janez Lacher.

Mesto za ranocelnika.

V občini sv. Štefana, v poštnem in sodniškem okraji Šmarškem, je mesto za ranocelnika izpraznjeno, kteri ima dohodke Anton Anderličeve ustanove, ki zdaj 150 gld. na leto znašajo, s tem pogojem dobivati, da bo uboge v fari sv. Štefana brezplačno zdravil. — Prosilci za to službo, ki morajo slovenskemu jeziku zmožni biti, naj svoje prošnje do 15. junija t. l. občinskemu uredu pri sv. Štefana izročijo.

C. kr. okrajno glavarstvo.

V Celji 30. aprila 1869.

Vratič.